

VANTAAN OPETTAJA

21.11.2017

6/2017

Suurten kaupunkien opetustoimen johdon ja opettajien ammattiyhdistysten tapaaminen

Vuosittainen suurten kaupunkien opetustoimen ja ammattiyhdistysten tapaaminen järjestettiin tällä kertaa Mikkelissä 8.-9.11.2017. Kaksipäiväiseen tapaamiseen mahtui niin luentoja, erilaisia esittelypisteitä, kuin keskusteluakin.

Keskiviikkoaamun aloitti Opetushallituksen Anneli Rautiainen aiheella Yhteiskittäminen voimavaraksi muutokseen, jonka jälkeen ajankohtaisia kuulumisia työnantaja- ja työntekijäleiristä kertoivat KT:n neuvottelupäällikkö Hannu Freund ja OAJ:n neuvottelujohtaja Petri Lindroos. Päivää jatkoivat Kuntaliiton erityisasiantuntija Leena Pöntynen sekä Työterveyslaitoksen Teppo Valtonen. Kaikkien esityksiin jollain tavoin liittyivät tämän hetken nopeat työelämän muutokset ja niiden aiheuttamat ratkaisemista vaativat asiat työntekijöiden ja työnantajan näkökulmista. Vastaako opettajien työaika tämän päivän tarpeita? Millaisia muutoksia koulu tarvitsee? Millainen on se koulu, joka kasvattaa lapset varsin ennustamattomaan tulevaisuuteen? Tärkeitä kysymyksiä, joihin tyhjentävän vastauksen löytäminen ei ole kovinkaan helppoa, jos edes mahdollista.

Torstaina tutustuimme mikkeliläiseen Kalevankankaan yhtenäiskouluun. Erityisen mielenkiintoinen oli koulun vammaisopetuksen, Taitureiden ja Mikkelin kaupunginteatterin kuraattori Jimmy Asikaisen esittelemä teatteriprojekti, jossa vammaisopetuksen ryhmät tekevät opettajien ja teatterin yhteistyössä näytelmiä, joita sitten esitetään Mikkelin kaupunginteatterissa. Osallistamista parhaimmillaan ja aivan huikeita elämyksiä näille oppilaille.

Mielenkiintoinen ja valitettavan ajankohtainen oli myös "My space, not yours"-väkivallan uhan ja seksuaalisen häirinnän ennaltaehkäisy yhteisöllisen opiskeluhuollon keinoin -hankkeen esittely. Mikkelissä tällä on päästy hyviin tuloksiin ja materiaali on verkossa kaikkien saatavilla. Googlatkaa ihmeessä.

Päivän päätti kouluterveyskyselyn tulosten esittely THL:n tutkija Nina Halmeen toimesta. Huolestuttavia merkkejä on ilmassa ja kun tulosten taustalle

pääsi tutkijan esittelyssä porautumaan, nousi sieltä esille monta ikävää tosi-asiaa. Esimerkiksi itsensä yksinäisiksi ja kiusatuiksi vähintään kerran viikossa tuntevien 8. ja 9.-luokkalaisten prosentuaalinen osuus on 2% eli vielä kohtuullisen pieni prosentti kaikista. Mutta kun tästä joukosta irrotettiin sijoitetut lapset, oli osuus 8%. Vielä suurempi prosentti oli ulkomailla syntyneiden kohdalla 11%. Tämä sama kaava toistuu monissa tutkimuksen kohdissa ja tämä tietysti koskee vahvasti meitä pääkaupunkiseudulla, koska näitä oppilaita meillä on paljon. Ei liene epäselvää, millainen ongelma meillä muhii, ellei tähän kiinnitetä erityistä huomiota.

Kaikkiaan näiden päivien teemoista, varsinkin Mikkelin esittelemistä erilaisista lasten- ja nuorten parissa käynnissä olevista projekteista nousi esille välittämisen, kuuntelemisen ja empatian merkitys lasten ja nuorten, sekä heidän perheidensä hyvinvoinnille. Vuorovaikutus! Täytyykö arki vetää niin tehokkaaksi, ettei opettajalla tahdo olla aikaa kuunnella oppilaitaan? Toki meillä siihen aikaa löytyy, mutta valitettavasti se on viimekädessä poissa niistä omista päiviä katkaisevista hengähdystauoista. Hyvinvoiva opettaja on kuitenkin hyvinvoivien oppilaiden yksi merkittävä tae ja tärkeä turvallinen aikuinen heidän päivässään. Se meidän on hyvä muistaa ja toivottavasti tämä muistetaan myös niissä ratkaisuisissa, joilla meidän arkeamme rakennetaan. Vahva peukku sille, että kouluille annettaisiin riittävät resurssit toteuttaa tehtävänsä yhteistyössä muiden lasten- ja nuorten parissa työskentelevien ammattilaisten kanssa.

Antti Karetie

VOAY:n varapuheenjohtaja

Pääluottamusmiehen näppikseltä

Kiitos kaikille VOAY:n koulutusristeilylle osallistuneille yhteysopettajille ja ammattiyhdistysaktiiveille. Haluan myös kiittää perusopetuksen johtaja Ilkka Kallola puheenvuorostaan ja osallistumisestaan. Kiitokset myös koulutusristeilylle osallistuneille, nyttemmin jo eläkkeelle siirtyneille, ammattiyhdistysaktiiveille. Kovin mielelläni jatkan pohdintaa, kuinka saisimme jatkossa yhä enemmän hyödynnettyä heidän vuosien aikana kerryttämänsä osaamista. Eikä unohdeta myöskään OAJ:n palvelukseen siirtynyttä Kari Kinnusta. Hänkään ei ole unohtanut Vantaata, kuten perjantaina lähetetty viesti yhteysopettajille hyvin osoittaa.

Yhteysopettajien koulutusristeilystä saadun palautteen perusteella lienee syytä jatkaa ja kehittää luottamusmiessyöryhmien toimintaa siten, että kukin koulu-
muoto kokoontuu käsittelemään juuri heille ajankohtaisia asioita. Tämä on ko-
ettu hyväksi.

Seuraavaksi paluu arkeen (valitettavan) tuttujen teemojen pariin. Ajankäytön
tehokkuutta ja annetussa tuntiraamissa pysymistä on hyvä seurata ja pohtia yh-
teissuunnitteluajkaan liittymen. Aikaraja on vuotuinen, ei enää viikottainen, eli
jonain viikkoina lienee perusteltua käyttää enemmän ys-aikaa kuin toisina ja
toisaalta joinain viikkoina ei välttämättä ole tarvetta käyttää ys-aikaa juuri-
kaan. Vipu-sovellutuksen käytön aloittaneita haluan vahvasti kehottaa jatka-
maan sovelluksen käyttöä ja tarvittaessa olemaan hyvissä ajoin yhteydessä
työnantajaan ja luottamusmiehiin, mikäli ys-aika alkaa loppua reilusti ennen
kouluvuoden loppua. Tämä olkoon kertauksena ja viitteenä asiasta aikaisem-
min lausuttuun.

Kuten yhteysopettajia on asiasta tiedotettu, neuvottelut inklusiivisen valmista-
van opetuksen huomioimisesta tehtävää hoitavien ensimmäisen luokan opetta-
jien palkkauksessa päättyivät erimielisyyteen. Tämä tarkoittaa luonnollisesti ja
valitettavasti sitä, että työnantaja ei näe olevansa velvoitettu seikkaa palkkauk-
sessa huomioimaan. Koska paikallinen mielipiteemme asiassa on täysin vastak-
kainen, on neuvottelutulos välitetty OAJ:n suuntaan Kuntatyönantajan kanssa
esille otettavaksi.

Miksi asia on tärkeä? En usko inklusiivisen valmistavan luokan opettajien tar-
vitsevan ulkopuolista perustelua, mutta ehkä muutama sana meille muille. Jo
tällä hetkellä Helsingissä vastaava järjestely koskee eka- ja tokaluokkalaisia.
Onko moinen mahdollista meillä? Monennelleko luokalle saakka inklusiivista
mallia voi ulottaa?

Mutta millaisia viestejä opettajat ovat asian suhteen välittäneet? Kovin rohkai-
sevalta ei kuulosta se, että kiitos inklusiivisen mallin, resurssirealismen vaikeassa
maastossa toimiva luokanopettaja toteaa moneen suuntaan ja monelle taitota-
solle eriyttämisen voivat olla sangen haastavaa ja ajallisesti kovin työllistävää.
S2-oppilaiden suuri osuus ei tätä eriyttämisen tarvetta ainakaan vähennä. Vai
onko tarve eriyttämiseksi ekaluokilla vähäisempi? Olen siinä käsityksessä, että
asia on tismalleen päinvastoin.

Lopuksi suora lainaus Kari Kinnusen sähköpostiviestistä yhteysopettajille:

Keskusteluissa myös mahdollinen vuosityöaikakokeilu herätti huolta. Kuten toi-
vottavasti olette huomanneet, emme ole lähdössä kohtuuttomilla ehdoilla

edes kokeiluihin. Toisaalta kokeilut olisivat tärkeitä, jotta saisimme aitoja kokemuksia toisentyyppisestä työaika- ja palkkausjärjestelmästä. Neuvottelut mahdollisesta kokeilusopimuksesta ovat vielä OAJ:n ja KT:n välillä kesken. Kokeilujen osalta päätökset mukaan lähtemisestä tulevat kuitenkin olemaan paikallisilla toimijoilla ja viime kädessä jokaisella jäsenellä itsellään.

Marraskuisin terveisin,
Sami Markkanen
Pääluottamusmies

Terveisiä yhteysopettajien koulutusristeilyltä

Tänä syksynä risteiltiin taas paljon toivottuun Tukholmaan ja kouluttauduttiin ja kuultiin ajankohtaisia asioita m/s Viking Mariellalla.

Perjantai-iltapäivä oli varattu pääluottamusmiehen puheenvuorolle ja luottamusmiesryhmille. Pääluottamusmies Sami Markkanen kertoi tällä hetkellä askarruttavista ja huolta herättävistä asioista, joita ovat esim. inklusiivinen valmistava opetus 1. luokalla, toista lukuvuotta käytössä oleva ylituntikatto ja mahdollinen tuleva vuosityöaikakokeilu.

Luottamusmiesryhmät kokoontuivat koulumuodoittain ja ryhmissä kuultiin ajankohtaisia huolta herättäviä asioita eri kouluista. Omassa yläkoulun ryhmässä tuli esille esim. TET-tuntien ajan ”tyhjät tunnit”, opettajalle määrätyt opintoretket ja sijaisten palkkaaminen. Varsin erilaisia käytäntöjä oli eri kouluissa. Luottamusmiesryhmät on koettu tärkeiksi, siksi niille varattiin tällä kertaa riittävästi aikaa heti koulutuksen alussa.

Lauantaina halukkaat saivat vieraillla Abba-museossa ja varsin moni niin tekikin. Osa sitten vietti kaupunkipäivää esim. geokätköilyn merkeissä. Sää suosi matkailijoita: vasta kun pääsin laivaan, alkoi sataa.

Lauantai-iltapäivä alkoikin sitten perusopetuksen johtaja Ilkka Kalon puheenvuorolla. Kalon puheessa käsiteltiin mm. seuraavia mielenkiintoisia kysymyksiä

- Miksi Vantaan kaupunki maksaa sinulle ja työkavereillesi palkkaa kerran kuussa?
- Mikä on sinun perustehtäväsi?
- Mitä työnantaja odottaa sinun tekevän töissä?
- Voiko työnantaja edellyttää opettajan toimivan työnantajan haluamalla tavalla työtehtäviin liittyen?

- Mitä työntekijä odottaa/edellyttää työnantajalta?

Kalon jälkeen OAJ:n työmarkkina-asiamies Kari Kinnunen kertoi, että työn kuormittaminen, sisäilmaongelmat ja vuorovaikutustaidot ovat työsuojeluasioiden kärkikolmikko.

Lopuksi eteemme astuivat työsuojeluvaltuutetut Marja-Leena Jämsén-Mässeli ja Jukka Mölsä. Lyhyessä ja ytimekkäässä puheenvuorossa käsiteltiin työhyvinvointia ja siihen liittyvää sisäympäristöä. Lopuksi esityksestä lainattu lause:

“Työhyvinvointia ei kukaan voi yksinään tuoda työpaikalle, mutta yksikin voi sen sieltä viedä.”

Koulutusristeily sai enimmäkseen varsin hyvää palautetta. Alun matkatoimistosta johtuneen hyttikaverisekoilun jälkeen ilmapiiri oli varsin leppoisa. Risteilyn kruunasi toisen illan hyvä ruoka laivan rauhallisessa Food Garden -ravintolassa. Tällaiselle tapahtumalle on selvästi tilausta.

Kiitos kaikille osallistujille!

Kanssamatkustaja Annamaria

